

มาตรฐานโฮมสเตย์ของอาเซียน

มาตรฐานโฮมสเตย์อาเซียน ได้กำหนดหลักเกณฑ์หลักในการวัดมาตรฐานออกเป็น 9 หลักเกณฑ์ 91 ตัวชี้วัด และมี 3 ตัวชี้วัดเบื้องต้น ดังนี้

ตัวชี้วัดเบื้องต้น

(1) โฮมสเตย์มีบ้านพักรับรองนักท่องเที่ยว 5 หลังขึ้นไป โดยภายในชุมชนต้องมีส่วนเกี่ยวข้อง และทำงานร่วมกันและเปิดการดำเนินการมาแล้วไม่ต่ำกว่า 2 ปี

(2) เจ้าของโฮมสเตย์ต้องปราศจากประวัติอาชญากรรม

(3) เจ้าของโฮมสเตย์ควรมีพื้นฐานสุขภาพที่ดี และไม่มีโรคภัยเรื้อรังหรือโรคติดต่อ

มาตรฐาน 9 หลักเกณฑ์ 91 ตัวชี้วัด

ภาพรวมโฮมสเตย์

1. กลุ่มโฮมสเตย์

1.1 หมู่บ้านและชุมชน

1.1.1 ชุมชนตั้งอยู่ใกล้สถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติและแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม

1.1.2 ชุมชนเคยได้รับรางวัลในระดับชุมชน

1.1.3 ชุมชนมีศูนย์โฮมสเตย์ หรือพื้นที่ส่วนกลางประจำชุมชน

1.2 เจ้าของที่พัก

1.2.1 ผ่านการอบรมหลักสูตรโฮมสเตย์

2. กิจกรรม

2.1 กิจกรรมพื้นฐานของหมู่บ้านและชุมชน

2.1.1 นำเสนอสิ่งที่มีในท้องถิ่น เช่น วัฒนธรรมและประเพณีในท้องถิ่น, สถานประกอบการในชุมชน (กลุ่มชุมชน วิสาหกิจชุมชน สวนเกษตร อุตสาหกรรมท้องถิ่น หัตถกรรม) ทรัพยากรธรรมชาติ (ป่าไม้ แม่น้ำ ถ้ำ เป็นต้น)

2.1.2 มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมระหว่างคนในชุมชนและนักท่องเที่ยว

2.2 กิจกรรมแวดล้อม

2.2.1 มีกิจกรรมเยี่ยมชมสถานที่ท่องเที่ยวในบริเวณใกล้เคียง

2.2.2 ร่วมมือกับหมู่บ้าน / ชุมชนใกล้เคียงในการสร้างกิจกรรมแลกเปลี่ยนเรียนรู้

2.3 ความดั้งเดิม

2.3.1 ชุมชนโฮมสเตย์รักษาเอกลักษณ์ คุณค่าและวัฒนธรรมของชุมชน (ภาษา, วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และอื่นๆ)

2.3.2 อนุรักษ์และให้นักท่องเที่ยวได้ร่วมทำกิจกรรมของชุมชน

2.3.3 อนุรักษ์งานฝีมือ งานหัตถกรรม ศิลปะการแสดง การละเล่นท้องถิ่น

3. การจัดการ

3.1 ผู้นำ

3.1.1 มีผู้นำที่มีคุณสมบัติของความเป็นผู้นำที่เข้มแข็งและได้รับการยอมรับจากชุมชน

3.2 องค์กร

3.2.1 กลุ่มโฮมสเตย์มีโครงสร้างการดำเนินงานที่ระบุบทบาทความรับผิดชอบและสาย

การทำงาน

3.2.2 กลุ่มโฮมสเตย์ส่งเสริมให้มีการเพิ่มบทบาทให้กับสตรีและเยาวชนในชุมชน

3.2.3 กลุ่มโฮมสเตย์ได้รับการสนับสนุนจากส่วนท้องถิ่น

3.3 ฐานข้อมูล

3.3.1 มีระบบการจัดการฐานข้อมูลโฮมสเตย์ เช่น ที่อยู่ จำนวนสมาชิกในบ้าน
ความสามารถพิเศษ ความรู้หรือทักษะของคนในบ้าน

3.3.2 มีฐานข้อมูลนักท่องเที่ยว เช่น เวลาของการเข้าพัก ถิ่นฐาน ช่วงระยะเวลาที่เข้าพัก
ข้อคิดเห็น ข้อติเตียนและข้อเสนอแนะจากนักท่องเที่ยว

3.3.3 มีฐานข้อมูลแหล่งท่องเที่ยวในชุมชนและรอบชุมชนที่ได้รับการปรับปรุงให้ทันสมัย

3.4 การพัฒนาศักยภาพและการฝึกอบรม

3.4.1 มีคู่มือพื้นฐานเพื่อเป็นแนวทางให้นักท่องเที่ยว เช่น

- * การต้อนรับนักท่องเที่ยว
- * การลงทะเบียน การออกใบเสร็จรับเงิน
- * สุขอนามัยและความสะอาด
- * ทักษะการสื่อสาร
- * การวางแผนกิจกรรม
- * การตลาดและส่งเสริมการขาย
- * เรื่องราวความเป็นมาของโฮมสเตย์

3.4.2 มีการจัดการอบรมที่เน้นไปที่การอบรมกันเองและระหว่างชุมชน

3.4.3 มีความร่วมมือกับกลุ่มหรือหน่วยงานอื่น เช่น โฮมสเตย์อื่นๆ หน่วยงานเอกชน ,
ภาครัฐ, NGOs , สถาบันการศึกษา

4. ทำเลที่ตั้ง

4.1 การเข้าถึงกลุ่ม

4.1.1 ที่ตั้งของโฮมสเตย์ต้องสามารถเข้าถึงได้โดยพาหนะอย่างใดอย่างหนึ่ง

4.1.2 มีป้ายบอกทางชัดเจน

5. ความปลอดภัย

5.1 การฝึกอบรมด้านความปลอดภัย

5.1.1 บุคลากรด้านความปลอดภัยต้องได้รับการฝึกอบรม ในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น และการช่วยชีวิตฉุกเฉิน

5.2 ความปลอดภัยในกิจกรรม

5.2.1 มีผู้ดูแลด้านความปลอดภัยอย่างน้อย 2 คน ดูแลนักท่องเที่ยวระหว่างดำเนินกิจกรรม

5.2.2 กิจกรรมทางน้ำต้องมีเรือชูชีพ และอุปกรณ์เพื่อความปลอดภัย

5.2.3 กิจกรรมทางกายภาพมีสิ่งป้องกันเพื่อความปลอดภัย เช่น ราวจับ พื้นติดแผ่นกันลื่น

5.2.4 เส้นทางเดินป่า ต้องมีป้ายสัญลักษณ์บอกเส้นทาง

5.3 การแนะนำด้านความปลอดภัย

5.3.1 มีการบรรยายเกี่ยวกับความปลอดภัยก่อนที่นักท่องเที่ยวจะเข้าร่วมกิจกรรม

5.3.2 มีแผ่นพับเกี่ยวกับ แนะนำด้านความปลอดภัย

5.3.3 มีการลงทะเบียนนักท่องเที่ยวที่เข้าร่วมกิจกรรมผจญภัย เช่น ชื่อ เบอร์โทรศัพท์

5.3.4 มีคู่มือขั้นตอนและแนวทางรักษาความปลอดภัย ที่ใช้เป็นมาตรฐานในการรักษาความปลอดภัย

5.4 การช่วยเหลือกรณีฉุกเฉินและการเคลื่อนย้าย

5.4.1 บุคลากรรักษาความปลอดภัยมีอุปกรณ์ช่วยกรณีฉุกเฉิน มีชุดปฐมพยาบาล

5.4.2 บุคลากรรักษาความปลอดภัยมีอุปกรณ์สื่อสารเพื่อแจ้งเจ้าหน้าที่

5.4.3 นักท่องเที่ยวมีประกันในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง

5.4.4 การประกันนั้นยึดหลักตามข้อกำหนดด้านความปลอดภัยของแต่ละประเทศ

6. การตลาดและการประชาสัมพันธ์

6.1 กิจกรรมส่งเสริมการขาย

6.1.1 โปรแกรมการท่องเที่ยวได้รับการออกแบบให้ตรงกับความต้องการของนักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมาย

6.1.2 มีเอกลักษณ์เฉพาะตัวของชุมชน เพื่อเป็นจุดขาย

6.1.3 มีเอกสารส่งเสริมการขาย เช่น แผ่นพับ หรือบอร์ดประชาสัมพันธ์

6.1.4 มีการประสานงานกับหน่วยงานท้องถิ่นและบริษัททัวร์เพื่อการตลาด

6.2 ความร่วมมือกับบริษัททัวร์

6.2.1 มีโปรแกรมท่องเที่ยวร่วมกับบริษัททัวร์หรือองค์กรด้านการท่องเที่ยว

6.2.2 เป็นพันธมิตรกับบริษัททัวร์ อาทิเช่น ตั้งเป็นที่พักศึกษา

6.3 การตลาดทางเว็บไซต์

6.3.1 มีเว็บไซต์และสื่อออนไลน์สำหรับประชาสัมพันธ์โฮมสเตย์ และมีระบบการจองที่พักโฮมสเตย์ออนไลน์

6.3.2 มีเยาวชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลปรับปรุงข้อมูลเว็บไซต์ให้เป็นปัจจุบัน

7. ความยั่งยืน

7.1 ความยั่งยืนทางเศรษฐกิจ

การจ้างงาน

7.1.1 มีการจ้างงานจากคนในท้องถิ่น

7.1.2 มีการสร้างแรงจูงใจให้สมาชิกในกลุ่ม

7.1.3 มีแหล่งเงินทุนขนาดเล็กให้กลุ่ม

การจัดซื้อ

7.1.4 มีการซื้อวัตถุดิบและผลิตภัณฑ์จากผู้ประกอบการในชุมชน

7.1.5 จูงใจให้นักท่องเที่ยวซื้อผลิตภัณฑ์ของโฮมสเตย์

7.1.6 มีที่แสดงสินค้าสินค้าผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นในศูนย์โฮมสเตย์

สินค้าท้องถิ่น / สถานที่

7.1.7 มีการประชาสัมพันธ์เทศกาล ประเพณีท้องถิ่นและแหล่งท่องเที่ยวในตลาดการท่องเที่ยวที่อื่นๆ

7.1.8 นำเสนอสินค้าท้องถิ่นและบริการให้นักท่องเที่ยว เช่น สินค้าหัตถกรรม อาหาร การแสดงทางวัฒนธรรม

7.2 ความยั่งยืนด้านสิ่งแวดล้อม

7.2.1 มีการควบคุมนักท่องเที่ยวเพื่อลดผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติและวัฒนธรรม

7.2.2 ไม่สนับสนุนกิจกรรมของนักท่องเที่ยวที่เป็นการทำลายสิ่งแวดล้อม

7.2.3 ส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวมีส่วนร่วมในกิจกรรมรักษาสิ่งแวดล้อม เช่น ทำความสะอาดชายหาด ป่าไม้ แม่น้ำ

7.2.4 มีป้ายแนะนำข้อควรปฏิบัติและไม่ควรปฏิบัติในการเที่ยวป่า

7.2.5 ส่งเสริมให้ความรู้กับชุมชนเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของความหลากหลายทางชีวภาพในป่าชุมชน

7.2.6 ออกแบบกิจกรรมการท่องเที่ยวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

7.3 ความยั่งยืนด้านสังคม

7.3.1 จัดให้มีมุมให้ความรู้และจัดแสดงข้อมูลด้านวัฒนธรรมท้องถิ่นในศูนย์โฮมสเตย์

7.3.2 ให้ข้อมูลกับนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับข้อควรปฏิบัติและข้อควรเคารพต่อขนบธรรมเนียมประเพณีท้องถิ่น

7.3.3 ส่งเสริมให้ความรู้กับชุมชนเพื่อให้ตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์
วัฒนธรรมท้องถิ่น

7.3.4 ห้ามเข้าร่วมกิจกรรมเกี่ยวกับการค้าประเวณีและเสพสิ่งเสพติด

เจ้าบ้าน

1. ด้านที่พัก

1.1 บ้าน

1.1.1 โครงสร้างของบ้านอยู่ในสภาพแข็งแรงและปลอดภัย

1.1.2 มีการออกแบบและก่อสร้างที่สะท้อนสถาปัตยกรรมและเอกลักษณ์ของท้องถิ่น

1.1.3 มีห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยวแยกเป็นสัดส่วน

1.1.4 มีห้องน้ำ ห้องส้วมอย่างน้อย 1 ห้องสำหรับนักท่องเที่ยว

1.1.5 มีไฟฟ้าใช้ภายในบ้าน

1.1.6 มีน้ำที่สะอาดและเพียงพอในบ้าน

1.2 ห้องนอน

1.2.1 มีสิ่งอำนวยความสะดวกขั้นพื้นฐานในห้องพักของนักท่องเที่ยว เช่น พัดลม โต๊ะ
เขียนหนังสือ ตู้ขนาดเล็ก กระจก ปลั๊กไฟ มุ้งหรือมุ้งลวด ฯลฯ

1.2.2 มีห้องนอนสำหรับนักท่องเที่ยวไม่เกิน 4 ห้องในบ้าน

1.2.3 มีเตียงที่เป็นมาตรฐานและเหมาะสมที่มีที่นอนและหมอน

1.2.4 ถ้าจำเป็นหน้าต่างต้องมีมุ้งลวดเพื่อป้องกันยุงและแมลงอื่นๆ

1.2.5 มีผ้าปูที่นอนที่ใหม่และสะอาดสำหรับนักท่องเที่ยว

1.3 ห้องส้วม / ห้องน้ำ

1.3.1 สุขภัณฑ์เป็นชนิดนั่งหรือนั่งยอง อยู่ภายในตัวบ้านหรือภายนอกใกล้ตัวบ้านก็ได้

1.3.2 มีสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานในห้องน้ำ / ห้องส้วม

1.3.3 มีน้ำที่สะอาดพร้อมใช้อย่างเพียงพอตลอดเวลา

2. ด้านสุขอนามัยและการรักษาความสะอาด

2.1 ตัวบ้าน (ห้องครัว ห้องน้ำ / ห้องส้วม)

2.1.1 ห้องทุกห้อง ห้องครัว และห้องน้ำ มีความสะอาดปราศจากฝุ่น สิ่งสกปรก โยแมง

มุม

2.1.2 พื้นห้องครัวสะอาด

2.1.3 ห้องน้ำ ฝักบัว อ่างอาบน้ำ อ่างล้างหน้า มีความสะอาดปราศจากคราบสกปรก ฝุ่น

และกลิ่นเหม็น

2.1.4 มีน้ำยาล้างห้องน้ำ / ฆ่าเชื้อในห้องน้ำ

2.1.5 มีสบู่ แชมพู กระดาษชำระและ ผ้าเช็ดตัวที่สะอาดสำหรับนักท่องเที่ยว

2.2 บริเวณโดยรอบ

2.2.1 ปราศจากเศษขยะ สิ่งสกปรก

2.2.2 ไม่มีแหล่งเพาะพันธุ์ยุง

2.2.3 ใช้พืชในท้องถิ่น ตกแต่งหมู่บ้านและภูมิทัศน์โดยรอบ

2.3 การเตรียมอาหาร

2.3.1 ครีวต้องอยู่ในสภาพดีสะอาดและมีอากาศถ่ายเท

2.3.2 เครื่องใช้ในครัวต้องอยู่ในสภาพดี สะอาด และเก็บในที่แห้ง

2.3.3 มีจาน แก้วน้ำ ฯลฯ ที่อยู่ในสภาพดีมาใช้ในการเสิร์ฟอาหาร

2.3.4 ผู้เตรียมอาหารต้องมีอนามัยที่ดีและแต่งกายเหมาะสมกับการเตรียมอาหาร

2.3.5 วัตถุดิบที่ใช้ในการเตรียมอาหารต้องสดและหาได้ในท้องถิ่น

2.3.6 อาหารที่ปรุงเสร็จต้องมีฝาปิดหรือภาชนะครอบ

2.3.7 มีน้ำดื่มที่สะอาด ปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยว